

ÎNCHEIERE

25 septembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Valeriu Braga, reprezentat de avocatul Ruslan Cibric,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Braga împotriva lui Mihail Sturza cu privire la încasarea datoriei și dobânzii de întârziere,

împotriva încheierii din 20 iunie 2019 a Curtea de Apel Chișinău, prin care a fost restituită cererea de apel declarată de Valeriu Braga, reprezentat de avocatul Ruslan Cibric împotriva hotărârii din 29 ianuarie 2019 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, din motivul neîndeplinirii în termen a indicațiilor instanței de apel,

c o n s t a t ă:

La 02 aprilie 2012 Valeriu Braga a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Mihail Sturza cu privire la încasarea datoriei în mărime de 25000 de euro și dobânzii de întârziere în mărime de 9702,72 de euro (f.d. 5-6).

Prin hotărârea din 05 octombrie 2012 a Judecătoriei Strășeni, a fost admisă acțiunea depusă de Valeriu Braga și a fost încasat de Mihail Sturza în beneficiul lui Valeriu Braga datoria în mărime de 25000 de euro, dobânda de întârziere în mărime de 9702,72 de euro și taxa de stat în mărime de 1300 de lei. Totodată, a fost încasat de la Mihail Sturza în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 15356,96 de lei (f.d. 63-64).

Prin decizia 21 mai 2015 a Curții de Apel, a fost admisă apelul declarat Mihail Sturza și a fost casată hotărârea din 05 octombrie 2012 a Judecătoriei Strășeni, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Judecătoria Strășeni, în alt complet de judecată (f.d. 112-115).

Prin hotărârea din 29 ianuarie 2019 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, acțiunea depusă de Valeriu Braga, a fost respinsă ca neîntemeiată. Totodată, a fost încasat de la Valeriu Braga în beneficiul satului taxa de stat în mărime de 15123,80 de lei.

Nefiind de acord cu hotărârea din 29 ianuarie 2019 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, Valeriu Braga, reprezentat de avocatul Ruslan Cibric, a contestat-o cu apel, la 25 februarie 2019 (f.d. 136-137).

Prin încheierea din 14 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel declarată de Valeriu Braga, reprezentat de avocatul Ruslan Cibric împotriva

hotărârii din 29 ianuarie 2019 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central și s-a comunicat apelantului Valeriu Braga despre necesitatea prezentării apelului motivat și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 15163,35 de lei, în termen de 15 zile calendaristice, calculat din momentul comunicării prezentei încheieri. Totodată, s-a explicat apelantului că în caz de neîndeplinire în termenul stabilit a indicațiilor din prezenta încheiere, cererea de apel va fi restituită (f.d. 150-151).

Prin încheierea din 20 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel declarată de Valeriu Braga, reprezentat de avocatul Ruslan Cibric împotriva hotărârii din 29 ianuarie 2019 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, din motivul neîndeplinirii în termen a indicațiilor stipulate în încheierea din 14 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 153-155).

La 01 august 2019 Valeriu Braga, reprezentat de avocatul Ruslan Cibric a declarat recurs împotriva încheierii din 20 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea încheierii instanței de apel și restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel (f.d. 183-184).

În motivarea recursului, recurentul Valeriu Braga, reprezentat de avocatul Ruslan Cibric a indicat că instanța de apel a restituit contrar prevederilor art. 105 alin. (1¹) Cod de procedură civilă apelului declarat împotriva hotărârii din 29 ianuarie 2019 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, în lipsa confirmării de primire de către reprezentantul său a încheierii de a nu dat curs cererii de apel.

Recurentul Valeriu Braga, reprezentat de avocatul Ruslan Cibric a susținut că a recepționat încheierea din 20 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău cu privire la restituirea apelului declarat împotriva hotărârii din 29 ianuarie 2019 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, la 17 iulie 2019, respectiv recursul a fost declarat cu respectarea prevederilor art. 425 Cod de procedură civilă.

Examinând recursul declarat de Valeriu Braga, reprezentat de avocatul Ruslan Cibric, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră depus în afara termenului legal și urmează a fi restituit.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Iar, în conformitate cu art. 426¹ alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs a fost depusă în afara termenului legal, iar recurentul nu solicită repunerea în termen sau instanța de recurs a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Articolele 113 alin. (1) și 10 alin. (1) Codul de procedură civilă, prevăd că dreptul de a efectua actul de procedură încetează o dată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător). Sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Din materialele cauzei rezultă că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 20 iunie 2019 și a fost expediată în adresa reprezentantului apelantului Valeriu Braga, avocatul Ruslan Cibric, prin intermediul poștei sale electronice – avoruslancibric@mail.ru, la 21 iunie 2019, ora 11³¹ (f.d. 157).

Totodată, instanța de recurs relevă că încheierea din 20 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost publicată pe portalul instanțelor de judecată la 24 iunie 2019.

De asemenea, instanța de recurs relevă că materialele cauzei denotă că reprezentantului apelantului/recurentului Valeriu Braga, avocatul Ruslan Cibric a declarat recurs împotriva încheierii din 20 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, abia la 01 august 2019 (f.d. 183-184).

Astfel, reieșind din cele expuse supra, instanța de recurs conchide că, deși instanța de apel a expediat încheierea din 20 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău în adresa avocatului Ruslan Cibric, prin intermediul poștei electronice, la 21 iunie 2019, ora 11³¹, prezentul recurs a fost depus de reprezentantului apelantului/recurentului Valeriu Braga, avocatul Ruslan Cibric abia la 01 august 2019, adică în afara termenului legal prevăzut de art. 425 Cod de procedură civilă, iar recurentul nu a solicitat repunerea în termen.

Mai mult, ținând cont de interesele concurente și sintetizând cele determinate supra, instanța de recurs constată că recurentul nu a furnizat nici o explicație plauzibilă în fața instanței de recurs despre motivul pentru care a așteptat până la 01 august 2019 să depună cerere de recurs împotriva unei încheieri despre care a putut afla, în mod rezonabil și obiectiv (a se vedea Seal vs Regatul Unit 7 decembrie 2010, parag. 82, și Wyssenbach vs Elveția, 22 octombrie 2013, parag. 39 – 40; Archebasov vs Ucraina, 22 mai 2018, parag. 31).

De altfel, instanța de recurs statuează că recurentul nu a prezentat nici o probă confirmativă în susținerea poziției sale precum că a recepționat încheierea din 20 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, la 17 iulie 2019, fapt care creează impresia că a ignorat sau evitat exercitarea obligației probațiunii în judecată, iar în absența unor probe fiabile, completul de judecată relevă că este inexplicabilă pasivitatea recurentului și a reprezentantului acestuia de la 20 iunie 2019 și până la 01 august 2019.

Așadar, instanța de recurs conchide că, în cauza Bakowska versus Polonia (12 ianuarie 2010, parag. 52 - 55), s-a statuat că, reclamantul și-a prezentat o cerere de asistență juridică, pentru a formula un recurs, aproape peste trei săptămâni după ce i-a fost comunicată decizia. Așadar, nu s-a demonstrat că, această întârziere fusese justificată de circumstanțe speciale pentru care acesta nu putea fi tras la răspundere, prin respingerea tardivă a cererii, sau că nu ar fi putut cunoaște termenul în care trebuia să facă obiectul unei căi de atac prezentat instanței. Pe cale de consecință, având în vedere întârzierea cu care reclamantul și-a exercitat dreptul procedural, Curtea Europeană a considerat că el nu a dat dovadă de diligența pe care ar trebui să o aștepte în mod obișnuit o parte în procedurile civile (a se vedea suplimentar Pretto și alții versus Italia, 8 decembrie 1983, parag. 33 sau Smyk versus Polonia, 28 iulie 2009, parag. 63).

În conformitate cu art. 100 alin. (1) Cod de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Instanța de recurs relatează că art. 100 alin. (1) Cod de procedură civilă, urmează a fi interpretat prin metoda gramaticală a interpretării legii.

Interpretarea gramaticală a legii constă în lămurirea conținutului unei norme juridice pe baza regulilor gramaticii, ceea ce presupune folosirea procedeelor de analiză

morfologică și sintactică a textului legal, ținându-se cont de înțelesul termenilor utilizați în textul respectiv, de legătura dintre acești termeni, de construcția propoziției sau a frazei, de particulele întrebuințate, precum și de semnele de punctuație.

Prin urmare, având în vedere că, părți de propoziție de același fel sunt legate prin „sau”, fapt ce denotă enumerarea unor lucruri și interpretând gramatical art. 100 alin. (1) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție indică că, actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, legiuitorul făcând astfel distincție între aceste modalități de comunicare a actelor de procedură.

Prin urmare, instanța de recurs constată că, deși posta electronică a avocatului Ruslan Cibric, reprezentantul apelantului/recurentului Valeriu Braga - avoruslancibric@mail.ru, nu a fost indicată în mandatul avocațional și cererea de apel, prin depunerea prezentului recurs, avocatului Ruslan Cibric nu a negat că aceasta este poșta sa electronică.

În această conjunctură, instanța de recurs conchide că expedierea de către instanța de apel a încheierii recurate, în adresa avocatului Ruslan Cibric, prin intermediul poștei electronice avoruslancibric@mail.ru, care este indicată și în Registrul Cabinetelor de Avocați și Birourilor Asociate de Avocați, deținut de Uniunea Avocaților din Republica Moldova, întrunește condițiile stabilite de legiuitor cu referire la comunicarea actelor de procedură părților.

De asemenea, instanța de recurs învederează că Valeriu Braga l-a împuternicit pe avocatul Ruslan Cibric să-i reprezinte interesele în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Braga împotriva lui Mihail Sturza cu privire la încasarea datoriei și dobânzii de întârziere, cu oferirea drepturilor speciale prevăzute de art. 81 alin. (1) Cod de procedură civilă, inclusiv cu dreptul de a ataca hotărârea judecătorească, semnând în acest sens mandatul avocațional cu seria MA nr. 0877174 din 16 noiembrie 2015 (f.d. 139, vol. I).

În conformitate cu art. 75 alin. (4) Cod de procedură civilă, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

Conform art. 56 alin. (3) Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

În conformitate cu art. 61 alin. (1) Codul de procedură civilă, instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de drepturi, dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

În această ordine de idei, Colegiul subliniază că drepturile procedurale sunt însoțite de obligații procedurale (a se vedea Zubac vs Croația (M.C.), 5 aprilie 2018, parag. 93), iar părțile din litigiu trebuie să depună un anumit efort în ceea ce privește respectarea etapelor procedurale referitoare la cazul lor.

În atare situație, instanța de recurs reiterează cu certitudine că prezentul recurs a fost declarat de Valeriu Braga, reprezentat de avocatul Ruslan Cibric în afara termenului legal prevăzut de art. 425 Cod de procedură civilă, iar recurentul nu solicită repunerea în termen.

Pe cale de consecință, instanța de recurs consideră nefondat argumentul recurentului Valeriu Braga, reprezentat de avocatul Ruslan Cibric precum că instanța de apel a restituit contrar prevederilor art. 105 alin. (1¹) Cod de procedură civilă, apelului declarat împotriva hotărârii din 29 ianuarie 2019 a Judecătorei Strășeni, sediul Central, în lipsa confirmării de primire de către reprezentantul său a încheierii de a nu dat curs cererii de apel, reieșind din următoarele considerente.

Deci, instanța de recurs precizează că transmiterea actelor de procedură prin poșta electronică, este reglementată de art. 100 alin. (1) și art. 105 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă. Pentru aplicarea acestor norme de drept procedural, este necesar ca acest mijloc să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui. Așadar, confirmarea expedierii și recepționării documentului către partea interesată se atestă prin extrasul eliberat de către operatorul poștei electronice. În mod special, înscrisul dat conține: datele de identificare a poștei electronice a expeditorului și a destinatarului; data calendaristică, anul, ora expedierii, precum și atașamentul cu actul judecătoresc. Cu titlu de excepție, în caz de eroare tehnică sau neexpediere a actului pe poșta electronică, extrasul pre-citat va cuprinde informații cu privire aceste inexactități. Cu alte cuvinte, expeditorul va primi un mesaj separat de la „Mail delivery system” sau extrasul dedus analizei va cuprinde mesajul de la „Mail delivery system” conform căruia operatorul poștal va explica cauzele care au stat la baza returnării mesajului către expeditor. De regulă, acesta este informat că transmiterea mesajului nu a fost posibilă, deoarece adresa nu a fost găsită sau ea nu poate primi e-mailuri.

Prin urmare, luând în considerare lipsa acestor mențiuni, extrasul atașat la materialele cauzei de către reprezentantul instanței de apel demonstrează că încheierile din 14 mai 2019 și 20 iunie 2019 ale Curții de Apel Chișinău au fost transmise spre cunoștință avocatului la poșta lui electronică și se încadrează în rigorile art. 100 alin. (1) și 105 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă (f.d. 152157, vol. II).

Din aceste raționamente, instanța de recurs notează că argumentul avocatului recurentului referitor la necesitatea existenței mențiunii „recepționat” nu are nici o acoperire legală. În plus, faptul că instanța de apel nu l-a informat pe recurent prin aviz de recepție corespunde scopului unei bune – administrări a justiției, și anume, prin transmiterea unui mesaj electronic a fost urmărit interesul public al economiei de resurse financiare și eficienței (a se vedea Hotărârea Curții Constituționale nr. 8 din 26 aprilie 2018, parag. 63 sau nr. 7 din 19 martie 2019, parag. 39).

Suplimentar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a menționa și faptul că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

În circumstanțe descrise, Colegiul subliniază că omisiunea recurentului de a depune în termen cererea de recurs, fără a invoca motive întemeiate pentru prelungirea termenului de depunere a unui act procedural, este inadmisibilă, iar soluția în cauză este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încuviințarea exercitării unei căi ordinare de atac în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna de fapt încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil (Popov vs Moldova (nr. 2) (6 decembrie 2005, parag. 53), Melnic vs

Moldova (14 noiembrie 2006, parag 40 și 41), Dacia S.R.L. vs Moldova (18 martie 2008, parag. 77) sau Nichifor vs Moldova (20 septembrie 2016, parag. 29 – 32).

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că recursul declarat de Valeriu Braga, reprezentat de avocatul Ruslan Cibric împotriva încheierii din 20 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost depus în afara termenului legal, iar recurentul nu solicită repunerea în termen, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a restitui recursul declarat de Valeriu Braga, reprezentat de avocatul Ruslan Cibric împotriva încheierii din 20 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 426¹ alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 269-270, 426¹ alin. (1) lit. a) și art. 426¹ alin. (2) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se restituie recursul declarat de Valeriu Braga, reprezentat de avocatul Ruslan Cibric împotriva încheierii din 20 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Braga împotriva lui Mihail Sturza cu privire la încasarea datoriei și dobânzii de întârziere, ca fiind depus în afara termenului legal, iar recurentul nu solicită repunerea în termen.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Tatiana Vieru

judcătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan